

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 16.3.2011
KOM(2011) 127 v konečném znění

2011/0060 (CNS)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY

**o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových
důsledků registrovaného partnerství**

{KOM(2011) 125 v konečném znění}
{KOM(2011) 126 v konečném znění}
{SEK(2011) 327 v konečném znění}
{SEK(2011) 328 v konečném znění}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1. Obecné souvislosti

Smlouva o fungování Evropské unie v článku 67 prvním odstavci stanoví, že Unie tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv a různých právních systémů. Podle odstavce 4 téhož článku Unie usnadňuje přístup ke spravedlnosti, zejména zásadou vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských věcech. V článku 81 této smlouvy se výslovně uvádějí opatření, která mají za cíl zajistit „vzájemné uznávání a výkon soudních a mimosoudních rozhodnutí mezi členskými státy“ a „slučitelnost kolizních norem a pravidel pro určení příslušnosti platných v členských státech“. Na tomto základě již byla přijata řada nástrojů, zejména nařízení Rady (ES) č. 2201/2003, jež však ze své oblasti působnosti vylučují majetkové aspekty registrovaného partnerství.

Program o opatřeních k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech¹, přijatý Radou dne 30. listopadu 2000, rozhodl o vytvoření nástroje, jenž by se zabýval příslušností, uznáváním a výkonem soudních rozhodnutí v oblasti „úpravy majetkových vztahů mezi manželi a majetkových důsledků rozluky nesezdaných partnerů“. Haagský program², který byl přijat Evropskou radou ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 a který stanovil za hlavní prioritu provádění programu vzájemného uznávání z roku 2000, vyzval Komisi k vypracování zelené knihy o „kolizi právních předpisů ve věcech vlastnických vztahů v manželství, včetně otázky soudní příslušnosti a vzájemného uznávání“ a zdůraznil, že je nezbytné přijmout do roku 2011 nástroj v této oblasti.

Také Stockholmský program, přijatý Evropskou radou dne 11. prosince 2009, uvádí, že vzájemné uznávání by mělo být rozšířeno na oblast majetkových poměrů v manželství a majetkových důsledků rozluky partnerů.

Ve „Zprávě o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU“³, přijaté dne 27. října 2010, Komise konstatuje, že jednou z hlavních překážek, se kterými se občané EU stále setkávají v každodenním životě při výkonu svých práv občanů EU za hranicemi svého státu je nejistota v oblasti majetkových práv mezinárodních párů. Komise proto v této zprávě oznámila, že jako prostředek nápravy bude v roce 2011 přijat legislativní návrh, který mezinárodním párům (manželům či registrovaným partnerům) umožní snáze zjistit, které jsou příslušné soudy a použitelné právní předpisy pro jejich vlastnická práva.

1.2. Odůvodnění a cíle návrhu

Zvýšená mobilita osob v rámci prostoru bez vnitřních hranic vede k výraznému nárůstu počtu všech typů svazků uzavíraných mezi občany různých členských států a případů pobytu těchto párů na území členského státu, jehož státní příslušnost nemají. Tato situace je navíc často doprovázena

¹ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.

² Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

³ KOM(2010) 603.

nabytím majetku na území více států Unie. Studie konsorcia ASSER-UCL⁴ z roku 2003 ukázala význam fenoménu mezinárodních párů v Evropské unii i praktické a právní potíže, se kterými se setkávají jak při každodenní správě majetku, tak ve chvíli zániku svazku způsobeného rozlukou partnerů či úmrtím jednoho z nich. Nejběžnější je sice pár manželský, ale rozšířily se i nové typy párů – mj. registrované partnerství, což je svazek dvou osob žijících ve stabilním vztahu formálně zaregistrovaný veřejnými orgány. Potíže párů v registrovaném partnerství často souvisejí se značnými rozdíly v platných předpisech hmotného práva i mezinárodního práva soukromého, jež upravují oblast majetkových důsledků těchto svazků.

Kvůli odlišným rysům registrovaného partnerství a manželství a různým právním dopadům obou typů svazků předkládá Komise dva zvláštní návrhy nařízení: první návrh se týká příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství a druhý příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství.

Cílem tohoto návrhu je zejména vytvoření jasného právního rámce uvnitř Evropské unie, který by zahrnoval určení příslušného soudu a rozhodného práva ve věcech majetkových aspektů registrovaného partnerství, a usnadnění pohybu rozhodnutí a listin v členských státech.

2. ZÁVĚRY KONZULTACÍ – POSOUZENÍ DOPADŮ

Přípravě tohoto návrhu předcházela obsáhlá konzultace s členskými státy, ostatními orgány a veřejností. Na základě studie provedené v roce 2003 zveřejnila Komise dne 17. července 2006 zelenou knihu o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, zabývající se převážně otázkou soudní příslušnosti a vzájemného uznávání⁵, která zahájila rozsáhlé konzultace v této oblasti. Komise vytvořila za účelem přípravy návrhu skupinu odborníků nazvanou „PRM III“. Členové skupiny pocházeli z dotčených profesních oblastí zastupujících různé evropské právní kultury; skupina se sešla v letech 2008 až 2010 pětkrát. Komise dále uspořádala dne 28. září 2009 veřejné slyšení, během něhož potvrdily rozhovory se zhruba stovkou účastníků, že je třeba na úrovni Unie vytvořit nástroj pro tuto oblast, který by pokrýval zejména příslušnost, rozhodné právo, uznávání a výkon rozhodnutí. Dne 23. března 2010 se uskutečnila rovněž schůzka s odborníky z členských států, kde se hovořilo o hlavních rysech tehdy připravovaného návrhu.

Komise také vypracovala společné posouzení dopadů obou návrhů nařízení, týkajících se majetkových důsledků registrovaného partnerství a majetkových poměrů v manželství. Posouzení je přiloženo k tomuto návrhu.

⁴ Studie o majetkoprávních poměrech sezených a nesezených párů v mezinárodním právu a vnitrostátní legislativě členských států EU (*Etude sur les régimes matrimoniaux des couples mariés et sur le patrimoine des couples non mariés dans le droit international privé et le droit interne des Etats membres de l'Union*), Consortium ASSER-UCL, http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

⁵ KOM(2006) 400.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

3.1. Právní základ

Právním základem tohoto návrhu je čl. 81 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, který uděluje Radě pravomoc přijímat po konzultaci s Evropským parlamentem opatření v oblasti rodinného práva s mezinárodním prvkem.

Stejně jako u majetkových poměrů v manželství je podmínkou vzniku majetkových vztahů mezi partnery na jedné straně a mezi partnery a třetími osobami na druhé straně předchozí existence registrovaného partnerství. Majetkové aspekty registrovaného partnerství vznikají registrací partnerství – stejně jako majetkové poměry v manželství vznikají sňatkem – a zanikají jeho zrušením. Registrací partnerství u veřejných orgánů vstupují partneři do právně uznávaného vztahu stálé povahy. Většina členských států, které ve svých právních předpisech zakotvily pravidla týkající se registrovaného partnerství, uznávají tuto instituci v mezích možností za rovnocennou s manželstvím.

Cílem tohoto návrhu je vytvořit úplný soubor pravidel mezinárodního práva soukromého použitelných pro úpravu majetkových aspektů registrovaného partnerství. Tento návrh se tedy týká soudní příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí týkajících se majetkových aspektů registrovaného partnerství. Pravidla v návrhu obsažená platí pouze v případech s mezinárodními prvky. Požadavek na mezinárodní prvek podle čl. 81 odst. 3 Smlouvy je tak splněn.

3.2. Zásada subsidiarity

Cílů návrhu může být dosaženo pouze ve formě společných pravidel pro oblast majetkových aspektů registrovaného partnerství, která musí být jednotná, aby občanům zajistila právní jistotu a předvídatelnost. Jednostranné opatření členských států by tak nevedlo k dosažení tohoto cíle. V této oblasti neexistují žádné platné mezinárodní úmluvy s výjimkou úmluvy o uznávání registrovaného partnerství Mezinárodní komise pro osobní stav ze dne 5. září 2007. Tato úmluva se však týká pouze uznávání partnerství a navíc nevstoupila v platnost, takže jen těžko může přinést očekávaná řešení celé škály problémů, jimiž se tento návrh zabývá a jež byly odhaleny v posouzení dopadů i při veřejných konzultacích. Vzhledem k povaze a rozsahu problémů, s nimiž se občané setkávají, lze cílů dosáhnout pouze na úrovni Evropské unie.

3.3. Zásada proporcionality

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality, neboť se omezuje na nejmenší míru potřebnou k dosažení těchto cílů. Návrh neharmonizuje právo členských států v oblasti majetkových aspektů registrovaného partnerství. Nedotýká se ani daňových otázek vypořádání majetkových aspektů registrovaného partnerství, upravených v právních předpisech členských států. Není spojen s žádnými finančními nebo správními povinnostmi občanů a příslušnou státní správu zatěžuje pouze velmi omezeně.

3.4. Dopad na základní práva

V souladu se strategií účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií⁶ Komise ověřila, že tento návrh ctí práva v stanovená v této listině.

⁶ Sdělení Komise KOM(2010) 573 ze dne 19.10.2010.

Návrhem není dotčeno právo na respektování soukromého a rodinného života a právo uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními právními předpisy a s články 7 a 9 listiny.

Vlastnické právo vymezené v článku 17 listiny je posíleno. Předvídatelnost rozhodného práva pro celý majetek páru navíc partnerům umožní účinněji uplatňovat jejich vlastnické právo.

Komise se také ujistila o tom, že byl zohledněn článek 21, který zakazuje jakoukoli diskriminaci.

Navrhovaná ustanovení zlepšují přístup občanů Evropské unie ke spravedlnosti, a to zejména partnerů, kteří uzavřeli registrované partnerství. Usnadňují provádění článku 47 listiny základních práv, který zaručuje právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Díky stanovení objektivních kritérií pro určení příslušného soudu jsou vyloučena souběžná řízení a nepřiměřený spěch aktivnější strany k soudu.

3.5. Volba nástroje

Pro dosažení právní jistoty a předvídatelnosti jsou nezbytná jasná a jednotná pravidla ve formě nařízení. Navrhovaná pravidla o soudní příslušnosti, rozhodném právu a pohybu rozhodnutí jsou podrobná a nevyžadují již další provedení ve vnitrostátním právním řádu. Kdyby měly členské státy při provádění předpisů volný prostor, byly by cíle právní jistoty a předvídatelnosti ohroženy.

4. DOPAD NA ROZPOČET, ZJEDNODUŠENÍ A SOULAD S OSTATNÍMI POLITIKAMI EVROPSKÉ UNIE

4.1. Dopad na rozpočet

Návrh nemá žádný vliv na rozpočet Evropské unie.

4.2. Zjednodušení

Harmonizace pravidel o soudní příslušnosti značně zjednoduší postupy, jelikož umožní na základě jediného souboru norem určit, který soud je ve věci majetkových aspektů registrovaného partnerství příslušný. Díky rozšíření příslušnosti soudů, které budou za použití budoucího nástroje Unie posuzovat dědické řízení z důvodu úmrtí jednoho z partnerů nebo rozlukové řízení partnerů, na související řízení v oblasti majetkových poměrů budou moci občané svěřit řízení ve všech aspektech jejich situace jedinému soudu.

Harmonizace kolizních norem zásadním způsobem zjednoduší postupy, jelikož určí rozhodné právo.

Navrhovaná pravidla pro uznávání a výkon soudních rozhodnutí usnadní pohyb těchto rozhodnutí v členských státech.

4.3. Soulad s ostatními politikami Unie

Tento návrh je součástí úsilí Komise o odstranění překážek, s nimiž se občané EU setkávají v každodenním životě při výkonu svých práv spojených s občanstvím EU, jak to stanoví výše zmíněná zpráva o občanství EU za rok 2010.

5. KOMENTÁŘE K ČLÁNKŮM

5.1. Kapitola I: Oblast působnosti a definice

Článek 1

Toto nařízení se věnuje majetkovým aspektům registrovaného partnerství, osobní důsledky registrovaného partnerství jsou z oblasti jeho působnosti výslovně vyloučeny. Majetkové aspekty zahrnují jednak každodenní správu majetku partnerů s výjimkou jeho případného vypořádání v důsledku rozluky partnerů či úmrtí jednoho z nich.

Pokud jde o vymezení oblasti působnosti budoucího nástroje, zdá se být nejvhodnějším řešením vypracovat úplný seznam záležitostí, na něž se nařízení nevztahuje. Z oblasti působnosti tohoto nařízení se tak vyloučí záležitosti již upravené stávajícími nařízeními EU, jako jsou vyživovací povinnosti⁷, zejména mezi partnery, či otázky platnosti a účinků darů⁸. Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeny také záležitosti upravené dědickým právem.

Nařízením není dotčena povaha věcných práv vztahujících se k majetku, kvalifikace majetku a práva a určení výsad držitele těchto práv. Z oblasti působnosti tohoto nařízení je rovněž vyloučeno zveřejnění práv k majetku, zejména fungování katastru nemovitostí a účinky zapsání nebo nezapsání do katastru.

Článek 2

V zájmu souladu a lepší srozumitelnosti a snazšího provádění jsou některé pojmy v tomto nařízení definovány stejně jako v jiných nástrojích Unie, jež jsou v současnosti platné nebo o nichž se jedná.

Majetkové důsledky registrovaného partnerství, na něž se toto nařízení výhradně vztahuje, jsou specificky definovány tak, že se omezují pouze na majetkové vztahy partnerů mezi sebou a vůči třetím osobám vzniklé v důsledku vztahu institucionalizovaného registrací partnerství.

Navrhovaná definice pojmu „soud“ zahrnuje orgány a osoby, které vykonávají své funkce v přenesené pravomoci nebo na základě určení soudem, a má listinám vydaným těmito orgány umožnit srovnatelné zacházení se soudními rozhodnutími, co se týče jejich uznávání a provádění v jiném členském státě, než v němž byly vydány.

5.2. Kapitola II: Soudní příslušnost

Soudní řízení ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství se často týkají jejich vypořádání souvisejícího s ukončením společného soužití partnerů, způsobeného úmrtím jednoho z nich nebo jejich rozlukou.

Účelem tohoto nařízení je zejména seznámit občany s různými souvisejícími postupy, jež používají soudní orgány daného členského státu. Za tímto účelem zajišťuje toto nařízení soulad pravidel pro určení příslušnosti soudů, které se zabývají majetkovými aspekty svazků, se stávajícími či plánovanými pravidly obsaženými v jiných evropských nástrojích.

⁷ Upraveny nařízením (ES) č. 4/2009, Úř. věst. L 7, 10.1.2009, s. 1.

⁸ Upraveny nařízením (ES) č. 593/2008, Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6.

Článek 3

Soudy územně příslušného členského státu, které se zabývají dědickým řízením z důvodu úmrtí jednoho z partnerů podle nařízení (EU) č. ... [Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení], mohou rozšířit svou příslušnost také na vypořádání majetkových důsledků registrovaného partnerství z důvodu zahájení dědického řízení.

Soudy tohoto členského státu však mají možnost odmítnout rozšíření své příslušnosti v případě, že právo tohoto členského státu neupravuje instituci registrovaného partnerství.

Článek 4

Podobně může v případě rozluky partnerů vést soud členského státu, u něhož se řízení koná, řízení ve všech aspektech této rozluky. Partneri se díky tomu nemusí obracet na různé instance ve více členských státech, jelikož příslušnost soudů členského státu, který se zabývá zrušením registrovaného partnerství či jeho prohlášením za neplatné, může být se souhlasem obou partnerů rozšířena na majetkové důsledky registrovaného partnerství vyvolané tímto zrušením či prohlášením za neplatné.

Článek 5

Toto nařízení se týká mimo jiné vlastních pravidel soudní příslušnosti platných v ostatních případech, a zejména mimo oblast dědického a rozlukového řízení páru. K určení členského státu, jehož soudy jsou příslušné pro tato řízení související s majetkovými aspekty registrovaného partnerství, slouží seznam hierarchicky seřazených hraničních určovatelných.

Mezi navrhované ukazatele patří obvyklé společné bydliště partnerů, poslední obvyklé společné bydliště, pokud tam jeden z partnerů stále pobývá, a obvyklé bydliště odpůrce. Podle článků 3 a 4 mají soudy členského státu určeného v souladu s dříve uvedenými kritérii možnost odmítnout rozšíření příslušnosti v případě, že právo tohoto členského státu neupravuje instituci registrovaného partnerství, a článek 5 stanoví jako poslední kritérium příslušnost členského státu, kde bylo partnerství zaregistrováno.

Článek 6

Není-li příslušnost soudů žádného členského státu stanovena dle předchozích článků, umožňuje tento článek určit členský stát, jehož soudy se výjimečně mohou daného řízení ujmout. Toto pravidlo zaručuje partnerům a zúčastněným třetím stranám přístup ke spravedlnosti v situacích, kdy se na území tohoto členského státu nachází majetek jednoho či obou partnerů nebo kdy jsou oba partneři jeho státními příslušníky.

5.3. Kapitola III: Rozhodné právo

Článek 15

Z důvodu stávající rozdílnosti vnitrostátního práva v členských státech v oblasti registrovaného partnerství toto nařízení zachovává zásadu, že ve věcech majetkových důsledků registrovaného

partnerství je příslušné právo členského státu, kde bylo partnerství zaregistrováno. Tato zásada se zdá být v souladu s právními předpisy členských států v oblasti registrovaného partnerství, které stanoví široké využívání práva členského státu, kde bylo partnerství zaregistrováno, a neuvádějí možnost, že by si partneři mohli zvolit právo jiného státu než toho, kde bylo partnerství zaregistrováno, přestože mezi sebou mohou uzavírat dohody.

Potvrzení této zásady v důsledku vytváří jednotu rozhodného práva pro celý majetek partnerů, který podléhá úpravě majetkových důsledků registrovaného partnerství, ať už je v jakékoli formě a na jakémkoli místě.

Článek 16

Pravidlo o kolizních normách, stanovené v předchozím článku, se použije na všechny formy registrovaného partnerství uzavřené v jakémkoli státě, nejen na partnerství zaregistrovaná v členském státě.

Článek 17

Aby byly zohledněny vnitrostátní předpisy, zejména v oblasti ochrany společného obydlí, umožňuje tento článek vyloučit použití cizího práva namísto vlastního práva členského státu. Členský stát, na jehož území se společné obydlí nachází, tak může v zájmu zajištění jeho ochrany vyžadovat použití vlastního práva na ochranu společného obydlí. Výjimečně může tento členský stát na jakoukoli osobu, která na jeho území žije, použít vlastní právní předpisy tak, že „upřednostní“ ustanovení smlouvy o partnerství dané osoby, uzavřené v jiném členském státě.

5.4. Kapitola IV: Uznávání, vykonatelnost a výkon

Návrh upravuje volný pohyb rozhodnutí, úředních listin a soudních smírů ve věcech důsledků majetkových důsledků registrovaného partnerství. Zavádí tak vzájemné uznávání na základě vzájemné důvěry, která je výsledkem integrace členských států do Evropské unie.

Tento volný pohyb spočívá v jednotném postupu vzájemného uznávání a výkonu soudních rozhodnutí, úředních listin a soudních smírů pocházejících z jiných členských států. Tento postup nahrazuje stávající vnitrostátní postupy platné v jednotlivých členských státech. Důvody pro neuznání a zamítnutí výkonu jsou rovněž harmonizovány na evropské úrovni a omezeny na nezbytné minimum, přičemž nahrazují různé, často širší důvody, které v současnosti na úrovni členských států existují.

Rozhodnutí

Navrhovaná pravidla pro uznávání a výkon rozhodnutí se shodují s pravidly navrhovanými ve věcech dědictví. Odkazují proto na stávající doložku vykonatelnosti v občanských a obchodních věcech. Díky tomu jsou rozhodnutí vydaná v jednom členském státě uznávána v ostatních členských státech, aniž by to vyžadovalo zvláštní řízení. Pokud má návrhovaatel dosáhnout vykonání rozhodnutí, musí ve státě výkonu zahájit jednotný postup ke získání prohlášení vykonatelnosti. Tento postup je jednostranný a v první fázi se omezuje na přezkoumání dokumentů. Až v pozdější fázi, pokud odpůrce nepodá námitku, přistoupí soudce k přezkoumání možných důvodů k zamítnutí. Tyto důvody musí zajišťovat odpovídající ochranu práv odpůrců.

Tato pravidla představují v této oblasti významný pokrok oproti současnému stavu. Uznávání a výkon rozhodnutí se totiž v současnosti řídí vnitrostátním právním řádem členských států nebo dvoustrannými dohodami mezi některými členskými státy. Postupy se tedy liší podle toho, o které členské státy se jedná, a stejně tak se liší dokumenty požadované pro vydání prohlášení vykonatelnosti i důvody pro zamítnutí cizích rozhodnutí.

Jak bylo vysvětleno výše, je toto nařízení prvním opatřením v oblasti majetkových důsledků registrovaného partnerství a týká se rodinného práva (viz bod 3.1). Vzhledem k těmto specifickým okolnostem je volný pohyb rozhodnutí podmíněn řízením o prohlášení vykonatelnosti, upraveným v současné době nařízením „Brusel I“⁹.

V jiných oblastech by se však mohlo uvažovat o pozdějším zrušení prozatímních řízení (doložky vykonatelnosti), až budou vyhodnocena pravidla tohoto nařízení a rozvoj soudní spolupráce ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství.

Listiny vyhotovené orgány, které vykonávají příslušné funkce v přenesené pravomoci nebo na základě určení soudem v souladu s definicí soudu v článku 2 tohoto nařízení, se považují za rovnocenné s rozhodnutími, a proto se na ně vztahují ustanovení této kapitoly týkající se uznávání a výkonu.

Úřední listiny

Vzhledem k praktickému významu úředních listin ve věcech majetkových aspektů registrovaného partnerství a za účelem zajištění souladu tohoto nařízení s jinými nástroji Unie v této oblasti by mělo toto nařízení zaručit jejich uznávání, a umožnit tak jejich volný pohyb.

Uznávání úředních listin znamená, že tyto listiny požívají shodné důkazní hodnoty, pokud se jedná o obsah zaregistrovaných úředních listin a o skutečnosti v nich zaznamenané, a na stejném základě jako v zemi původu požívají presumpce správnosti a vykonatelnosti.

5.5. Kapitola V: Účinky vůči třetím osobám

Záměrem těchto ustanovení je dosáhnout souladu mezi právní jistotou partnerů v jejich vztazích k třetím osobám a ochranou třetích osob před uplatňováním pravidel, o nichž nevěděly nebo je nemohly předvídat. Členské státy tak mají možnost stanovit u listin podepsaných jedním z partnerů a třetí osobou, která pobývá na území téhož členského státu, že tento partner může uplatňovat pravidla platná pro majetkové aspekty jeho registrovaného partnerství pouze tehdy, pokud byla tato pravidla zveřejněna nebo pokud o nich byla třetí osoba vyrozuměna či o nich musela vědět.

⁹ Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY

o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství

RADA EVROPSKÉ UNIE

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, zejména na čl. 81 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu¹⁰,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹²,

rozhodla v souladu se zvláštním legislativním postupem

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská unie si stanovila za cíl zachovávat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob. Pro postupné vytváření tohoto prostoru musí Unie přijmout opatření týkající se soudní spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem.
- (2) Na svém zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 podpořila Evropská rada zásadu vzájemného uznávání rozsudků a jiných rozhodnutí soudních orgánů jakožto základ soudní spolupráce v občanských věcech a vyzvala Radu a Komisi, aby přijaly program opatření k provádění této zásady.
- (3) Dne 30. listopadu 2000 přijala Rada návrh programu opatření k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech¹³. Tento program určuje opatření týkající se harmonizace kolizních norem usnadňující vzájemné uznávání soudních rozhodnutí. Počítá s vypracováním jednoho či více nástrojů vzájemného uznávání v oblasti majetkových poměrů v manželství a majetkových důsledků rozluky nesezdaných partnerů.

¹⁰ Úř. věst. C , s. .

¹¹ Úř. věst. C , s. .

¹² Úř. věst. C , s. .

¹³ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.

- (4) Na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 přijala Evropská rada nový program, takzvaný „Haagský program k posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii“¹⁴. V tomto programu Rada vyzvala Komisi, aby předložila zelenou knihu o kolizi právních předpisů ve věcech vlastnických vztahů v manželství, včetně otázky soudní příslušnosti a vzájemného uznávání. Haagský program zdůraznil, že je nezbytné přijmout do roku 2011 nástroj v této oblasti.
- (5) Dne 17. července 2006 přijala Komise zelenou knihu¹⁵ o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, zabývající se převážně otázkou soudní příslušnosti a vzájemného uznávání. Zelená kniha zahájila rozsáhlé konzultace o celém rozsahu potíží, se kterými se páry setkávají v evropském kontextu při vypořádání společného majetku, a o soudních prostředcích nápravy. Zelená kniha se také zabývala všemi otázkami mezinárodního práva soukromého, s nimiž se setkávají partneři, kteří uzavřeli jinou formu svazku než manželství (zejména registrované partnerství), jakož i se specifickými otázkami, jež musí řešit.
- (6) Stockholmský program z roku 2009¹⁶, který určuje pracovní program Komise na období let 2010 až 2014, rovněž uvádí, že vzájemné uznávání by mělo být rozšířeno na oblast majetkových práv plynoucích z manželských vztahů a majetkových důsledků rozluky partnerů.
- (7) Ve „Zprávě o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU“¹⁷, přijaté dne 27. října 2010, Komise oznámila, že přijme legislativní návrh, který umožní odstranit překážky volného pohybu osob a zejména potíže, s nimiž se partneři setkávají při správě svého majetku nebo při zániku svazku.
- (8) Kvůli odlišným rysům obou forem svazku – manželství a registrovaného partnerství – a různým zásadám, jež pro ně platí, byly vytvořeny dva různé nástroje: první upravuje oblast majetkových aspektů manželství a ustanovení druhého nástroje – obsažená v tomto nařízení – se věnují úpravě majetkových aspektů registrovaného partnerství.
- (9) Uznávání jiných forem svazků než manželství se v právních předpisech členských států liší a je třeba rozlišovat mezi páry, jejichž svazek je institucionálně stvrzen registrací partnerství u veřejného orgánu, a páry, které žijí v nesezdaném svazku. I když některé členské státy nesezdané svazky upravují, je třeba je odlišovat od registrovaného partnerství, jehož formalismus umožňuje zohlednit jeho specifické rysy a definovat pro něj platná pravidla v nástroji Unie. Pro řádné fungování vnitřního trhu je nutné odstranit překážky volného pohybu osob, které své partnerství zaregistrovaly, a zejména potíže, s nimiž se tito partneři setkávají při správě svého majetku nebo při zániku svazku. Pro dosažení stanovených cílů jsou v tomto nařízení shrnuta do jediného nástroje ustanovení o soudní příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin, jakož i o účincích majetkových aspektů registrovaného partnerství na třetí osoby.

¹⁴ Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

¹⁵ KOM(2006) 400.

¹⁶ Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je, Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

¹⁷ KOM(2010) 603.

- (10) Toto nařízení se týká otázek souvisejících s majetkovými důsledky registrovaného partnerství. Pojem „registrované partnerství“ je zahrnut pouze pro potřeby tohoto nařízení. Specifický obsah tohoto pojmu je určen ve vnitrostátních právních předpisech členských států.
- (11) Oblast působnosti tohoto nařízení by se měla rozšířit na všechny otázky v občanských věcech týkající se majetkových aspektů registrovaného partnerství, pokud jde o každodenní správu majetku partnerů a jejich majetkové vypořádání, způsobené zejména rozlukou partnerů či úmrtím jednoho z nich.
- (12) Vyživovací povinnosti mezi registrovanými partnery upravuje nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností¹⁸, proto jsou z oblasti působnosti tohoto nařízení vyloučeny, stejně jako otázky platnosti a účinků darů, kterými se zabývá nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy¹⁹.
- (13) Z oblasti působnosti tohoto nařízení by měly být dále vyloučeny otázky povahy věcných práv, které mohou být upraveny ve vnitrostátním právu členských států, jako např. otázky týkající se zveřejňování těchto práv, stejně jako je tomu v nařízení (EU) č. ... *[Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení]*²⁰. Soudy členského státu, v němž se nachází majetek jednoho či obou partnerů, tak mohou přijímat opatření věcného práva vztahující se zejména na zápis převodu tohoto majetku do veřejného rejstříku, pokud to právní řád tohoto členského státu vyžaduje.
- (14) Vzhledem k nutnosti podpořit řádný výkon spravedlnosti a usnadnit párům, které své partnerství zaregistrovaly, postup při vypořádání majetku v důsledku úmrtí jednoho z partnerů, zabývají se souvisejícími otázkami majetkových aspektů tohoto partnerství soudy členského státu příslušné ve věcech dědického řízení dle nařízení (EU) č. ... *[Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení]*.
- (15) Toto nařízení také musí umožnit rozšíření příslušnosti soudů určitého členského státu, který se zabývá žádostí o zrušení registrovaného partnerství nebo jeho prohlášení za neplatné, na otázky majetkových aspektů registrovaného partnerství související s touto žádostí, pokud s tím oba partneři souhlasí.
- (16) V ostatních případech umožňuje toto nařízení zachovat místní příslušnost soudů určitého členského státu pro řízení týkající se majetkových aspektů registrovaného partnerství dle seznamu hierarchicky seřazených hraničních určovatелů, čímž se zajistí existence silné vazby mezi partnery a členským státem, jehož soudy jsou příslušné. Soudy členského státu – s výjimkou členského státu, kde bylo partnerství registrováno – však mohou odmítnout svou příslušnost v případě, že právo tohoto členského státu neupravuje instituci registrovaného partnerství. Pro případy, kdy žádný soud není příslušný zabývat se situací

¹⁸ Úř. věst. L 7, 10.1.2009, s. 1.

¹⁹ Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6.

²⁰ Úř. věst. L, s. .

dle ostatních ustanovení tohoto nařízení, se stanoví pravidlo podpůrné příslušnosti, aby se předešlo odepření spravedlnosti.

- (17) Aby mohlo soudnictví řádně fungovat, nesmí docházet k případům, kdy by dva členské státy vydávaly vzájemně si odporující rozhodnutí. K tomuto účelu by toto nařízení mělo obsahovat všeobecné procesní předpisy vycházející z nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech²¹.
- (18) Pro usnadnění každodenní správy majetku partnerů se na celý jejich majetek vztahuje právo státu, kde bylo partnerství zaregistrováno, i kdyby to nebylo právo členského státu EU.
- (19) Při uplatňování práva jednoho členského státu soudy jiného členského státu by mohla soudům při zjišťování obsahu cizího práva pomáhat Evropská soudní síť pro občanské a obchodní věci, vytvořená rozhodnutím Rady 2001/470/ES ze dne 28. května 2001²².
- (20) Za výjimečných okolností mají soudy členských států možnost z důvodů veřejného zájmu vyloučit prostřednictvím mechanismu imperativních ustanovení cizí právo, pokud by jejich použití bylo nutné pro ochranu politického, společenského a hospodářského uspořádání daného členského státu. Podobně by za výjimečných okolností měly mít soudy členských států možnost vyloučit cizí právo, pokud by jeho použití v konkrétním případě bylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem místa, jehož soud ve věci jedná.
- (21) Soudy však nesmějí vznášet výhradu veřejného pořádku, a neuplatňovat tak právní předpisy jiného státu, ani možnost odmítnout uznání či vykonání rozhodnutí, úřední listiny či soudního smíru vyhotovených jiným státem, pokud by použitím výhrady veřejného pořádku byla porušena Listina základních práv Evropské unie a zejména její článek 21, který zakazuje jakoukoli formu diskriminace. Soudy by navíc neměly mít možnost vyloučit právo použitelné pro registrované partnerství, pokud je jediným důvodem skutečnost, že právo místa soudu instituci registrovaného partnerství nezná.
- (22) Protože v některých státech existují vedle sebe dva či více právních systémů nebo souborů pravidel týkajících se otázek, které upravuje toto nařízení, je třeba stanovit, v jaké míře se jeho ustanovení použijí v rámci různých územních jednotek těchto států.
- (23) Jedním z cílů tohoto nařízení je zajistit vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech, a proto je v něm třeba stanovit pravidla pro uznávání a výkon rozhodnutí vycházející z nařízení (ES) č. 44/2001, která by byla případně pozměněna vzhledem ke specifickým nárokům oblasti, na kterou se toto nařízení vztahuje. Uznávání a výkon rozhodnutí nebo části rozhodnutí týkajícího se majetkových aspektů registrovaného partnerství proto nesmí být zamítnuto, pokud je důvodem skutečnost, že právo členského státu registrované partnerství nezná nebo mu nepřipisuje stejné majetkové důsledky.
- (24) Aby byly zohledněny různé způsoby, jak členské státy řeší otázky majetkových aspektů registrovaného partnerství, musí toto nařízení zajistit uznávání a vykonatelnost úředních listin. Pokud však jde o jejich uznávání, nemohou být úřední listiny považovány za rovnocenné se soudními rozhodnutími. Uznávání úředních listin znamená, že tyto používají

²¹ Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1.

²² Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 25.

stejné důkazní hodnoty, pokud se jedná o obsah listiny, že mají stejné účinky jako v domovském členském státě a že platí presumpce platnosti, která může být v případě sporu zrušena.

- (25) Rozhodné právo v oblasti majetkových důsledků registrovaného partnerství má sice upravovat právní vztahy mezi partnery a třetími osobami, ovšem podmínky účinků tohoto práva by mohly být vymezeny v právu členského státu, v němž mají partneři nebo třetí osoby obvyklé bydliště, tak aby byla zajištěna ochrana třetích osob. Právo tohoto členského státu by rovněž mohlo stanovit, že by se tento partner mohl dovolávat použití práva svých majetkových poměrů na třetí osobu pouze tehdy, pokud by byly dodrženy podmínky registrace nebo zveřejnění platné v tomto členském státě s výjimkou situace, kdy třetí osoba znala nebo musela znát rozhodné právo v oblasti majetkových aspektů registrovaného partnerství.
- (26) Vzhledem k závazkům členských států na mezinárodní úrovni nejsou tímto nařízením dotčeny mezinárodní úmluvy, jejichž smluvní stranou je ke dni přijetí tohoto nařízení jeden nebo více členských států. Soulad s obecnými cíli tohoto nařízení nicméně vyžaduje, aby mělo toto nařízení ve vztazích mezi členskými státy před úmluvami přednost.
- (27) Jelikož cílů tohoto nařízení – konkrétně volného pohybu osob uvnitř Evropské unie, možnosti partnerů zorganizovat si své majetkové vztahy mezi sebou a vůči třetím osobám v průběhu společného života páru i při vypořádání jejich majetku, větší předvídatelnosti a právní jistoty – nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení jich může být lépe dosaženo na úrovni Evropské unie, může Evropská unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (28) Toto nařízení respektuje základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie, a zejména jejími články 7, 9, 17, 21 a 47, které se týkají práva na respektování soukromého a rodinného života, práva uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními právními předpisy, vlastnického práva, zákazu jakékoli diskriminace a práva na účinnou právní ochranu. Soudy členských států musejí při používání tohoto nařízení dodržovat tato práva a zásady.
- (29) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, [Spojené království a Irsko oznámily své přání podílet se na přijímání a používání tohoto nařízení] / [a aniž by byl dotčen článek 4 uvedeného protokolu se Spojené království a Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné].
- (30) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a toto nařízení pro ně proto není závazné ani použitelné,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

Oblast působnosti a definice

Článek 1

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na majetkové aspekty spojené s registrovaným partnerstvím.
Nevztahuje se zejména na daňové, celní a správní věci.
2. V tomto nařízení se pojmem „členský stát“ rozumí veškeré členské státy s výjimkou Dánska [, Spojeného království a Irska].
3. Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeny:
 - a) osobní důsledky registrovaného partnerství;
 - b) způsobilost partnerů;
 - c) vyživovací povinnosti;
 - d) dary partnerů;
 - e) dědická práva pozůstalého partnera;
 - f) společné podnikání partnerů;
 - g) povaha věcných práv vztahujících se k majetku a zveřejňování těchto práv.

Článek 2

Definice pojmů

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- a) „majetkovými důsledky“: všechna pravidla týkající se majetkových vztahů partnerů mezi sebou a vůči třetím osobám, jež přímo souvisejí s vazbou vytvořenou registrací partnerství;
- b) „registrovaným partnerstvím“: režim společného života dvou osob upravený právními předpisy, který byl zaregistrován veřejnými orgány;
- c) „úřední listinou“: dokument, který byl úředně vyhotoven nebo zaregistrován jako úřední listina v domovském členském státě a jehož pravost:
 - i) dokládá podpis a obsah listiny a

- ii) byla ověřena orgánem veřejné moci nebo jiným orgánem k tomu zmocněným;
- d) „rozhodnutím“: jakékoli rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v registrovaném partnerství zaregistrované soudem členského státu nesoucí jakýkoli název jako rozsudek, usnesení, příkaz nebo nařízení výkonu, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;
- e) „domovským členským státem“: členský stát, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, uzavřena smlouva o partnerství, vystavena úřední listina nebo dokument o vypořádání společného majetku nebo jakákoli jiná listina vystavená soudním orgánem nebo jiným subjektem v jeho přenesené pravomoci;
- f) „dožádaným členským státem“: členský stát, ve kterém se žádá o uznání a/nebo výkon rozhodnutí, smlouvy o partnerství, úřední listiny nebo dokumentu o vypořádání společného majetku nebo jakékoli jiné listiny vystavené soudním orgánem nebo jiným subjektem v jeho přenesené pravomoci;
- g) „soudem“: kterýkoli příslušný soudní orgán členského státu vykonávající funkci soudu ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství nebo kterýkoli jiný orgán nebo osoba vykonávající příslušné funkce soudu v přenesené pravomoci či na základě určení soudním orgánem členského státu, jak to stanoví toto nařízení;
- h) „soudním smírem“: smír ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství, který byl schválen soudem nebo uzavřen v průběhu soudního řízení.

Kapitola II

Soudní příslušnost

Článek 3

Příslušnost v případě úmrtí jednoho z partnerů

1. Soudy členského státu, kde je podána žádost týkající se dědictví jednoho z partnerů podle nařízení (EU) č. ... *[Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení]*, jsou příslušné rovněž v záležitostech majetkových důsledků registrovaného partnerství ve vztahu k této žádosti.
2. Tyto soudy mohou odmítnout rozšíření své příslušnosti v případě, že právo tohoto členského státu instituci registrovaného partnerství nezná. Příslušný soud se pak určí podle článku 5.

Článek 4

Příslušnost v případě rozluky partnerů

Pokud s tím oba partneři souhlasí, jsou soudy členského státu, kde je podána žádost o zrušení registrovaného partnerství či jeho prohlášení za neplatné, příslušné rovněž ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství souvisejících s touto žádostí.

Tato dohoda může být uzavřena kdykoli, i v průběhu řízení. Pokud je uzavřena před začátkem řízení, musí být vyhotovena písemně, opatřena datem a podepsána oběma stranami.

Pokud se partneři nedohodnou, řídí se příslušnost článkem 5.

Článek 5

Příslušnost v ostatních případech

1. Mimo případy uvedené v člancích 3 a 4 jsou pro řízení ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství příslušné soudy členského státu:
 - a) v němž mají partneři obvyklé společné bydliště, nebo případně
 - b) v němž měli partneři poslední společné obvyklé bydliště, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo případně
 - c) v němž má obvyklé bydliště odpůrce, nebo případně
 - d) v němž bylo partnerství zaregistrováno.
2. Soudy uvedené v odst. 1 písm. a), b) a c) mohou příslušnost odmítnout v případě, že právo tohoto členského státu instituci registrovaného partnerství nezná.

Článek 6

Podpůrná příslušnost

Není-li žádný soud některého členského státu příslušný na základě článků 3, 4 nebo 5 nebo prohlásí-li se soud za nepřísušný, jsou příslušné soudy některého členského státu, pokud:

- a) se majetek jednoho či obou partnerů nachází na území tohoto členského státu; v tom případě má soud, u něhož se řízení koná, rozhodnout pouze o tomto majetku, nebo
- b) jsou oba partneři jeho státními příslušníky nebo, v případě Spojeného království a Irska, se jedná o zemi „domicilu“ obou partnerů.

Článek 7

Forum necessitatis

Není-li stanovena žádná soudní příslušnost na základě článků 3, 4, 5 či 6 nebo prohlásí-li se soud za nepřísušný, mohou ve výjimečných případech a pod podmínkou, že věc vykazuje dostatečnou vazbu na určitý členský stát, rozhodovat ve věcech majetkových důsledků registrovaného

partnerství soudy tohoto členského státu, jestliže ve třetím státě, k němuž má daná věc úzkou vazbu, není řízení možné nebo je v něm nelze rozumně zahájit nebo vést.

Článek 8 **Protinávrh**

Soud, u něhož probíhá řízení na základě článků 3, 4, 5, 6 nebo 7, je rovněž příslušný přezkoumat protinávrh, pokud spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 9 **Zahájení soudního řízení**

Za zahájení soudního řízení se považuje:

- a) okamžik, kdy byl u soudu podán návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost za předpokladu, že žalobce následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému doručení písemnosti žalovanému, nebo
- b) okamžik, kdy je písemnost předána úřadu, který provádí doručení, pokud musí být písemnost před svým podáním u soudu doručena žalovanému, za předpokladu, že žalobce následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému doručení písemnosti u soudu.

Článek 10 **Přezkoumání příslušnosti**

Pokud je soudu některého členského státu předložena věc týkající se majetkových aspektů registrovaného partnerství, k níž není podle tohoto nařízení příslušný, prohlásí tento soud svou nepřislušnost.

Článek 11 **Přezkoumání přípustnosti**

1. Pokud se odpůrce, který má obvyklé bydliště na území jiného členského státu, než ve kterém byl návrh podán, nedostaví k soudu, přeruší příslušný soud řízení do doby, než bude prokázáno, že odpůrce mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, jenž mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.
2. Má-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost zaslán podle tohoto nařízení z jednoho členského státu do druhého, použije se místo odstavce 1 tohoto článku článek 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech Evropské unie²³.

²³ Úř. věst. L 324, 10.12.2007, s. 79.

3. Pokud nelze použít nařízení Rady (ES) č. 1393/2007, doručí se návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost do ciziny podle článku 15 Haagské úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních.

Článek 12 **Litispence**

1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení mezi týmiž stranami a pro tentýž nárok, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který zahájil řízení jako první.
2. V případech uvedených v odstavci 1 rozhodne soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, o své příslušnosti ve lhůtě šesti měsíců, pokud toto rozhodnutí neznemožňuje výjimečné okolnosti. Jakýkoli jiný soud, u něhož bylo zahájeno řízení, může požádat soud, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, o sdělení, kdy řízení zahájil a zda prohlásil svou příslušnost v dané věci, a pokud tomu tak není, i o sdělení lhůty, dokdy by měl stanovit svou příslušnost.
3. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepříslušný ve prospěch tohoto soudu.

Článek 13 **Související řízení**

1. Pokud řízení, která spolu vzájemně souvisí, probíhají u soudů různých členských států, může soud, k němuž byla podána žaloba později, přerušit řízení.
2. Jedná-li se o řízení u soudu prvního stupně, může se soud, k němuž byla podána žaloba později, prohlásit na návrh jedné ze stran nepříslušným, je-li soud, který zahájil řízení jako první, příslušný pro daná řízení a právo tohoto soudu umožňuje spojení věcí.
3. Vzájemně související řízení ve smyslu tohoto článku jsou řízení, mezi nimiž je tak úzký vztah, že je zřejmě vhodné jejich spojení a vydání společného rozhodnutí, aby se zamezilo možnosti, že budou v rozdělených řízeních vydána rozhodnutí, jež by si vzájemně odporovala.

Článek 14 **Předběžná a zajišťovací opatření**

Předběžná nebo zajišťovací opatření, která jsou upravena právem jednoho členského státu, je možné u soudů tohoto státu navrhnout i tehdy, kdy jsou pro rozhodnutí ve věci samé příslušné na základě tohoto nařízení soudy jiného členského státu.

Kapitola III

Rozhodné právo

Článek 15

Určení rozhodného práva

Rozhodné právo ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství je právo státu, kde bylo partnerství zaregistrováno.

Článek 16

Všeobecná povaha kolizních norem

Právo určené podle ustanovení této kapitoly se použije i v případě, že není právem členského státu.

Článek 17

Imperativní ustanovení

Tímto nařízením není v žádném případě dotčeno použití imperativních ustanovení, jejichž dodržování je pro členský stát při ochraně jeho veřejných zájmů, jako např. jeho politického, společenského a hospodářského uspořádání, zásadní do té míry, že se vyžaduje jejich použití na jakoukoli situaci, která spadá do jejich oblasti působnosti, bez ohledu na právo, které by se jinak podle tohoto nařízení použilo na majetkové důsledky registrovaného partnerství.

Článek 18

Veřejný pořádek místa soudu

1. Uplatnění některého ustanovení práva určeného podle tohoto nařízení je možno odmítnout pouze v případě, že je ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem státu, jehož soud ve věci jedná.
2. Uplatnění některého ustanovení práva určeného podle tohoto nařízení nelze označit za odporující veřejnému pořádku místa soudu, pokud je jediným důvodem skutečnost, že právo tohoto členského státu nezná instituci registrovaného partnerství.

Článek 19

Vyloučení zpětného a dalšího odkazu

Použitím práva země určeným na základě tohoto nařízení se rozumí použití norem hmotného práva platných v tomto státě, s výjimkou jejich norem mezinárodního práva soukromého.

Článek 20

Členské státy se dvěma nebo více právními systémy – územně konfliktní právo

Je-li stát složen z více územních jednotek, které mají vlastní právní systém nebo soubory pravidel vztahujících se k otázkám, které upravuje toto nařízení:

- a) každý odkaz na právní předpisy tohoto státu se pro účely určení rozhodného práva podle tohoto nařízení považuje za odkaz na platné právní předpisy příslušné územní jednotky;
- b) odkazem na obvyklé bydliště v tomto členském státě se rozumí bydliště v územním celku;
- c) každý odkaz na státní příslušnost se vztahuje k územní jednotce určené právem tohoto státu, nebo, neexistují-li příslušná pravidla, k územní jednotce zvolené stranami, nebo, nedojde-li k volbě, k územní jednotce, ke které má jeden z partnerů nebo oba partneři nejužší vazbu.

Kapitola IV

Uznávání, vykonatelnost a výkon

ODDÍL 1

ROZHODNUTÍ

Pododdíl 1

Uznávání

Článek 21

Vzájemné uznávání rozhodnutí

1. Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.
2. Stane-li se sporným, zda rozhodnutí má být uznáno, může každá strana, která uplatňuje uznání jako hlavní věc v daném sporu, v řízení podle článků [38 až 56] nařízení (ES) č. 44/2001 navrhnout, že soudní rozhodnutí má být uznáno.
3. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.

Článek 22

Důvody pro neuznání rozhodnutí

Rozhodnutí se neuzná,

- a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu;
- b) jestliže odpůrci nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který by mu umožnil přípravu na obhajobu, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;
- c) je-li neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení mezi týmiž stranami v dožádaném členském státě;
- d) je-li neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetí zemi v řízení mezi týmiž stranami a pro tentýž nárok, pokud toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro uznání v dožádaném členském státě.

Článek 23

Zákaz přezkoumání příslušnosti soudu domovského státu

1. Příslušnost soudů domovského členského státu nesmí být přezkoumávána.
2. Hledisko veřejného pořádku uvedené v článku 18 se neuplatňuje v případě pravidel pro určení příslušnosti uvedených v člancích 3 až 8.

Článek 24

Rozdíly v použitelném právu

Uznávání a výkon rozhodnutí nebo části rozhodnutí týkajícího se majetkových aspektů registrovaného partnerství nesmí být zamítnuto z toho důvodu, že právo členského státu, v němž se o uznání žádá, registrované partnerství nezná nebo mu nepřipisuje stejné majetkové důsledky.

Článek 25

Zákaz přezkoumání ve věci samé

Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 26

Přerušení řízení

Soud členského státu, v němž se žádá o uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může řízení přerušit, jestliže byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek.

Pododdíl 2

Provádění

Článek 27

Vykonatelná rozhodnutí

Rozhodnutí vydaná v členském státě a tam vykonatelná a soudní smíry se vykonávají v jiných členských státech v souladu s články [38 až 56 a článkem 58] nařízení (ES) č. 44/2001.

ODDÍL 2

ÚŘEDNÍ LISTINY A SOUDNÍ SMÍR

Článek 28

Uznávání úředních listin

1. Úřední listiny vypracované v jednom členském státě jsou uznávány v jiných členských státech, vyjma popření platnosti těchto listin dle rozhodného práva a s výhradou, že toto uznání není ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu.
2. Uznávání úředních listin znamená, že tyto požívají stejné důkazní hodnoty, pokud se jedná o obsah listiny, a že platí presumpce platnosti.

Článek 29

Vykonatelnost úředních listin

1. Veřejné listiny, které byly vypracovány a jsou vykonatelné v některém členském státě, se na návrh prohlásí za vykonatelné v jiném členském státě postupem podle článků [38 až 57] nařízení (ES) č. 44/2001.
2. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článků [43 a 44] nařízení (ES) č. 44/2001, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon rozhodnutí na základě této listiny byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž byl návrh podán.

Článek 30

Uznávání a vykonatelnost soudních rozhodnutí

Soudní rozhodnutí vykonatelná v domovském členském státě jsou uznána a prohlášena za vykonatelná v jiném členském státě na žádost kterékoli zúčastněné strany za stejných podmínek jako veřejné listiny. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článku [42 nebo 44] nařízení (ES) č. 44/2001, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon soudního rozhodnutí byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu výkonu.

Kapitola V

Účinky vůči třetím osobám

Článek 31

Účinky vůči třetím osobám

1. Majetkové důsledky registrovaného partnerství pro právní vztah mezi partnery a třetími osobami upravuje právo státu, kde bylo partnerství zaregistrováno, v souladu s článkem 15.
2. V právu členského státu však může být stanoveno, že partneři nemohou uplatňovat rozhodné právo na třetí osoby, pokud má jedna ze stran obvyklé bydliště na území tohoto státu a pokud formální podmínky zveřejňování nebo zaregistrování stanovené v tomto právu nebyly splněny, s výjimkou případů, kdy třetí osoba rozhodné právo pro majetkové důsledky registrovaného partnerství znala nebo musela znát.
3. Stejně tak právo členského státu, na jehož území se nachází nemovitost, může pro právní vztahy mezi partnery a třetími osobami týkající se této nemovitosti stanovit podobná pravidla jako pravidla stanovená v odstavci 2.

Kapitola VI

Obecná závěrečná ustanovení

Článek 32

Vztah ke stávajícím mezinárodním úmluvám

1. Tímto nařízením není dotčeno použití dvoustranných či vícestranných dohod, jejichž smluvními stranami je jeden nebo více členských států v okamžiku přijetí tohoto nařízení a které se vztahují na oblasti upravené tímto nařízením, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle článku 351 Smlouvy.
2. Aniž je dotčen odstavec 1, toto nařízení má ve vzájemných vztazích členských států přednost před úmluvami uzavřenými v oblasti upravené tímto nařízením, jejichž signatáři jsou členské státy.

Článek 33

Informace zpřístupněné veřejnosti a příslušným orgánům

1. Členské státy oznámí Komisi nejpozději dne [...] v jednom či více úředních jazycích dle svého uvážení:

- a) popis svých vnitrostátních právních předpisů a postupů vztahujících se na právo v oblasti majetkových aspektů registrovaného partnerství a související dokumenty;
 - b) své vnitrostátní předpisy týkající se účinků vůči třetím osobám podle čl. 31 odst. 2 a 3.
2. Členské státy vyrozumí Komisi o veškerých pozdějších změnách těchto předpisů.
 3. Komise vhodnými prostředky zveřejní informace sdělené jí podle odstavců 1 a 2, zejména prostřednictvím vícejazyčných internetových stránek Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci.

Článek 34 **Ustanovení o přezkumu**

1. Nejpozději [pět let po vstupu v platnost...] a následně každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení. V případě potřeby se ke zprávě přiloží návrhy na jeho změny.
2. Členské státy sdělí za tímto účelem Komisi příslušné údaje týkající se uplatňování tohoto nařízení jejich soudy.

Článek 35 **Přechodná ustanovení**

1. Ustanovení kapitol II a IV tohoto nařízení se vztahují na soudní řízení zahájená, veřejné listiny přijaté, soudní smíry dosažené a rozhodnutí vydaná po datu jeho vstupu v platnost.
2. Pokud bylo řízení zahájeno v domovském státě dříve, než toto rozhodnutí vstoupilo v platnost, rozhodnutí vydaná po tomto datu jsou uznávána a vykonávána podle ustanovení kapitoly IV, pokud byla příslušnost soudu určena v souladu s ustanoveními kapitoly II.
3. Ustanovení kapitoly III se vztahují pouze na partnery, kteří své partnerství zaregistrovali.

Článek 36 **Vstup v platnost**

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije od [jednoho roku od jeho vstupu v platnost].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v zúčastněných členských státech v souladu se Smlouvami.

V [...] dne [...]

*Za Radu
předseda*